

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
А. ДІБРОВА
«16» травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри економіки
Протокол № 17 від «02» травня 2024 р.
Завідувач кафедри
В. Байдала Вікторія БАЙДАЛА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Економіка підприємства»
Т. Гуцул Тетяна ГУЦУЛ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ РОЗВИТКОМ»**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки.

Спеціальність: 051 Економіка.

Освітня програма: Економіка підприємства.

Факультет (ННІ): економічний факультет.

Розробники:

- 1) професор кафедри економіки НУБіП України, д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України Ткачук В.А.
- 2) доцент кафедри економіки НУБіП України, д.е.н., доцент Ланченко Є. О.

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
_____ Анатолій ДІБРОВА
“16” травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри економіки
Протокол № ____ від “__” _____ 2024 р.
Завідувач кафедри
_____ Вікторія БАЙДАЛА

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Економіка підприємства»
_____ Тетяна ГУЦУЛ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ РОЗВИТКОМ»**

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 Економіка

Освітня програма Економіка підприємства

Факультет (ННІ) економічний

Розробники:

професор кафедри економіки д.е.н., професор Вадим ТКАЧУК.

доцент кафедри економіки, д.е.н., доцент Євгеній ЛАНЧЕНКО

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ РОЗВИТКОМ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка підприємства</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	<i>Обов'язкова</i>
Загальна кількість годин	<i>90</i>
Кількість кредитів ECTS	<i>3</i>
Кількість змістових модулів	<i>2</i>
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	<i>Курсова робота</i>
Форма контролю	<i>Екзамен</i>
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти	
	денна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	<i>1</i>
Семестр	<i>2</i>
Лекційні заняття	<i>15 год</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год</i>
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	<i>45 год</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год</i>

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: оволодіння науковими положеннями та знаннями щодо функціонування сільського сектору України, аналізу сучасного стану і виявлення диспропорцій у розвитку економічної бази сільського розвитку.

Завдання:

- формування знань про стан та перспективи соціально-економічного розвитку територіальних громад, зайнятості сільського населення, місцевого самоврядування, охорони навколишнього природного середовища тощо;
- сформувати компетентного спеціаліста, здатного оцінити економічну, соціальну та екологічну ситуацію в будь-якому регіоні, районі, селі, громаді;
- навчити визначати пріоритетні напрями та обґрунтовувати важелі й механізми вирішення проблем сільського розвитку, диверсифікації економічної бази та створення привабливих умов життя на селі;
- надати навички аналізувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку сільського сектору та вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на сільський розвиток;
- забезпечити підготовку відповідних фахівців, здатних самостійно працювати в мінливих умовах, розробляти стратегію розвитку територіальних громад.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально - економічні наслідки управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

СК12. Здатність оцінювати стан і взаємозв'язки аграрних формувань різних типів, а також здійснювати моделювання їх розвитку в контексті забезпечення продовольчої безпеки країни.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН16. Визначати та критично оцінювати стан і роль суб'єктів аграрного бізнесу у забезпеченні продовольчої безпеки країни та моделювати їх розвиток із урахуванням сучасних ризиків.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	тижні	усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Соціальні аспекти сільського розвитку							
Тема 1. Основні поняття, предмет, завдання й проблематика навчальної дисципліни	1	9	2	2			5
Тема 2. Сільський розвиток на базі територіальних громад	2-3	11	2	4			5
Тема 3. Організаційно-управлінські засади сільського розвитку	4-5	11	2	4			5
Тема 4. Реформування управління розвитком територіальних громад	6-7	11	2	4			5
Разом за змістовим модулем 1		42	8	14			20
Змістовий модуль 2. Управлінські засади сільського розвитку							
Тема 5. Формування місцевої політики управління сільським розвитком	8-9	11	2	4			5
Тема 6. Економічна база сільського розвитку в територіальних громадах	10-11	11	2	4			5
Тема 7. Розвиток соціально-трудова сфери в територіальних громадах	12-13	11	2	4			5
Тема 8. Розробка стратегії розвитку територіальних громад	14-15	15	1	4			10
Разом за змістовим модулем 2		48	7	16			25
Усього годин		90	15	30			45
Курсова робота		30					

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття, предмет, завдання й проблематика навчальної дисципліни	2
2	Сільський розвиток на базі територіальних громад	4
3	Організаційно-управлінські засади сільського розвитку	4
4	Реформування управління розвитком територіальних громад	4
5	Формування місцевої політики управління сільським розвитком	4
6	Економічна база сільського розвитку в територіальних громадах	4
7	Розвиток соціально-трудової сфери в територіальних громадах	4
8	Розробка стратегії розвитку територіальних громад	4
Разом		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття, предмет, завдання й проблематика навчальної дисципліни	5
2	Сільський розвиток на базі територіальних громад	5
3	Організаційно-управлінські засади сільського розвитку	5
4	Реформування управління розвитком територіальних громад	5
5	Формування місцевої політики управління сільським розвитком	5
6	Економічна база сільського розвитку в територіальних громадах	5
7	Розвиток соціально-трудової сфери в територіальних громадах	5
8	Розробка стратегії розвитку територіальних громад	10
		45

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- залік;
- модульні тести;
- реферати;

- розрахункові роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види (питання для контролю й самоконтролю засвоєння знань).

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда, пояснення, діалог, мозкова атака тощо);
- практичний метод (практичні завдання, рішення задач тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»:

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс «Економіка праці і соціально-трудові відносини», розроблений на базі платформи Moodle та розміщений на навчальному порталі НУБіП України. URL: <http://elearn.nubip.edu.ua/user/index.php?id=4195>
2. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Івченко В. М. Конспект лекцій із дисципліни «Економіка та управління сільським розвитком» для студентів ОС «Магістр» за спеціальністю 051 Економіка (Економіка підприємства). К.: НУБіП України, 2024. 67 с.
3. Ткачук В.А. Розвиток сільських територій в умовах соціально-економічних трансформацій та людиноцентризму: теорія та практика: монографія. К.: Компрінт. 2017. 375 с.
4. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Івченко В. М. Методичні вказівки з написання курсової роботи з дисципліни «Економіка та управління сільським розвитком» для студентів ОС «Магістр» за спеціальністю 051 Економіка (Економіка підприємства). К.: НУБіП України, 2024. 19 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Ткачук В.А., Мірошніченко О.В. Соціально-економічні важелі державного регулювання сільського розвитку. Агросвіт. 2022. № 19. С. 26-31.
2. Buka, S., Tkachuk, V., Kondratiuk, V., Tonkha, O., Slobodyanyuk, N. Prospects for agribusiness in Ukraine over the next 5 years. International Journal of Environmental Studies, 2023. 80(2). pp. 291-298.
3. Mazur, N., Tkachuk, V., Sulima, N. et al. Foreign Agricultural Markets: State and Challenges in Sustainable Development. Lecture Notes in Networks and Systems, 2023. pp. 545-559.
4. Shcherbak, V., Ganushchak-Yefimenko, L., Tkachuk, V. et al. Use of key indicators to monitor sustainable development of rural areas. Global Journal of Environmental Science and Management, 2020. 6(2). pp. 175–190.
5. Shkarlet, S.M., Tkachuk, V.A., Reznik, N.P. et al. Methodology of managerial innovations in governmental management. International Journal of Advanced Science and Technology, 2020, 29(8 Special Issue), pp. 2538–2543.
6. Ланченко Є.О. Розвиток соціально-трудових відносин в аграрній сфері: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2022. 266 с.
7. Ланченко Є.О. Формування системи соціально-трудових відносин у аграрному секторі економіки: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2019. 556 с.
8. Ланченко Є.О., Івченко В.М. Перспективи розвитку малого підприємництва в сільському господарстві. Економіка і управління бізнесом. 2024. Том 15. № 1. С. 71-91.
9. Ланченко Є.О., Івченко В.М. Розвиток малих форм господарювання в аграрному секторі економіки. Економічний вісник університету. 2023. Вип. 56. С. 19-28.

10. Ланченко Є.О. Формування й ефективність використання людських ресурсів у сільському господарстві. Економіка та управління АПК. 2022. Вип. 2. С. 67-79.
11. Ланченко Є.О. Концептуальні засади розвитку сільськогосподарських підприємств. Економіка та управління АПК. 2022. Вип. 1. С. 96-108
12. Ланченко Є.О. Соціально-трудові аспекти розвитку скотарства в сільськогосподарських підприємствах. Економіка та управління АПК. 2021. Вип. 2. С. 19-28.
13. Ланченко Є.О. Інвестиційне забезпечення створення робочих місць в аграрній сфері. Економічний вісник університету. 2020. Вип. 45. С. 21-32.
14. Законодавство України. Вебсторінка. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.
15. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
16. Міністерство соціальної політики України. URL: <http://www.msp.gov.ua>.
17. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
18. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://www.mtu.gov.ua>.
19. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <http://www.agro.me.gov.ua>.
20. Український НДІ «Украгропромпродуктивність». URL: <http://uapp.kiev.ua>.
21. Децентралізація. URL: <https://www.decentralization.gov.ua>.